

Implementacija imovinskih zakona: Otvoreno pismo Visokog predstavnika građanima Bosne i Hercegovine

Do kraja aprila ove godine ukupno 211.850 porodica je predalo zahtjeve za povrat imovine koju su posjedovali u Bosni i Hercegovini prije rata. Sama po sebi ova brojka pokazuje veličinu i važnost poštivanja imovinskih zakona i važnost procesa povratka za stanovništvo ove zemlje. Do sada je nešto preko 10% ovih porodica uspjelo da zaista uđe u posjed svoje imovine, što je slab rezultat u poređenju sa novcem, energijom i nadama uloženim u ovaj proces.

Ipak, obični građani sve više poštuju zakon i ispunjavaju njegove odredbe ne čekajući završetak dugog, ali neizbježnog procesa, već mirno predaju ključeve zakonitim predratnim vlasnicima imovine. Oni shvataju da, dobrovoljnim napuštanjem zaposjednute imovine i traženjem drugog rješenja, dozvoljavaju drugim osobama da se vrate i stoga ne žele biti izloženi neprijatnostima deložacija. Ovo je dobrodošao znak. To je priznanje činjenice da se zakon mora sprovoditi i da što to prije bude urađeno, Bosna i Hercegovina se može prije pokazati kao zemlja u kojoj se poštuje vladavina prava.

Javni službenici, institucije za provedbu zakona i pojedinci koji se nalaze na položajima od javnog povjerenja moraju biti primjer. Vlasti u Bosni i Hercegovini moraju osigurati da sve zaposlene osobe, koje svoje plate primaju iz javnih fondova, ne zaposjedaju imovinu osoba koje se žele vratiti ili na drugi način zloupotrebljavaju stambeni fond koji bi se mogao iskoristiti za privremeni smještaj osoba koje zaista imaju

potrebu za alternativnim smještajem. Vlasti su javno priznale svoju želju za sprovođenjem zakona; sada polažu istinski test njegove primjene na sebi samima. Međunarodne organizacije uključene u ubrzavanje implementacije imovinskih zakona - OHR, OSCE, UNHCR, UNMIBH i CRPC - svrstane su iza ovog principa i vrše reviziju svih slučajeva zloupotrebe. Dajem vam dva primjera:

OSCE je spriječio da se 52 osobe kandidiraju na općinskim izborima ili da nastave na općinskom nivou vršiti dužnosti na koje su izabrane zbog toga što su se nalazile u posjedu tuđe imovine. Jedna osoba je smijenjena sa svojih položaja nakon izbora. Isto pravilo se primjenjivati na najviše zvaničnike ove zemlje, od guvernera kantona do članova državnog parlamenta, tokom izbora u jesen.

Drugi primjer je UNMIBH-ova politika u vezi sa lokalnim policijskim službenicima. Policijski službenici, koji koriste više stambenih jedinica ili su nelegalni korisnici, se suočavaju sa mogućnošću otpuštanja iz policijskih snaga ako tu imovinu ne napuste u roku od mjesec dana od dana kada im UNMIBH izda službenu iskaznicu. Od stupanja na snagu ove politike više od 200 policijskih službenika je dobrovoljno napustilo imovinu koju su koristili, a jedan policijski službenik je otpušten iz policije zbog toga što nije napustio imovinu koju je nelegalno koristio. Istovremeno, UNMIBH očekuje da policijski službenici, koji imaju pravo privremenog korištenja, daju primjer time što je imovine koju ne posjeduju napustiti u zakonskom roku, jačajući time povjerenje javnosti u organe za sprovođenje zakona.

Sezona povratka je u jeku. UNHCR izvještava da se 15.665 povratnika registrovalo kod nadležnih vlasti tokom prvih 5 mjeseci ove godine što je tri puta više nego u istom periodu prošle godine. Osobe koje koriste tuđu imovinu bi trebale iskoristiti ovu priliku da istu napuste. Apelujem na građane

ove zemlje da prijave sve zloupotrebe od strane njihovih lidera, vlasti i javnih tijela i da se sami nastave pridržavati istih standarda tako što je poštovati imovinska prava drugih.